

Cyngor Cymuned Llanystumdwy

Cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar nos Iau, 4ydd o Ebrill, 2019 yn Neuadd Llanystumdwy.

Yn bresennol: Y Cyngorwyr Margaret Griffith, (Cadeirydd); Anwen Jones (Is gadeirydd), Angela Williams, Aled Davies; Tegid Jones; William Ifor Hughes; Trefor Wyn Jones; Sion Aled Jones, Thomas Prys Jones, Aled Lloyd Evans, Gareth O. Davies, Darren Morley a'r Clerc.

1.Ymddiheuriadau.

Derbyniwyd ymddiheuriad oddi wrth y Cyngorwyr Naomi Jones; Ceri Jones, a Sian Angharad Parry.

2. Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod y Cyngor gynhaliwyd ar 7fed o Fawrth 2019, yn Neuadd Llanystumdwy.

3. Llofnodwyd cadarnhâd y taliadau BACS a wnaed fis Mawrth gan y Cadeirydd.

4. Materion yn codi o'r cofnodion.

Ar y rhaglen.

5. Datgan buddiant personol -

Cais Cynllunio Rhif C19/0291/41/LL - Estyniad cefn: 22, Ty'n Rhos, Chwilog.

- Cyngorydd Margaret Griffith, yn datgan buddiant personol yn rhif 8(a), oherwydd ei bod yn byw ar yr un Stad.

Cais cynllunio llawn C19/0300/41/LL, i godi ty preswyl ynghyd a gwaith cysylltiol -Lleoliad: Stad Cae Capel, Chwilog.

- Cyngorydd Angela Williams, yn datgan buddiant personol yn rhif 8(b), oherwydd ei bod yn bartner i'r ymgeisydd, a
- Cyngorydd Margaret Griffith, yn datgan buddiant personol yn rhif 8(b), oherwydd ei bod yn byw gyferbyn â'r safle.

6. Cyngor Gwynedd.

- i) Adran Amgylchedd, Gwasanaeth Trafnidiaeth a Chefn Gwlad;
Cyfyngiadau Parcio Arfaethedig ger tai Glanywern, Chwilog. **Mae'r llinellau melyn wedi cael ei peintio ar y safle rwan.** Derbyn er gwybodaeth.
- ii) **Gorchymyn Cyfyngiad Cyflymder** Cyngor Gwynedd - 40 milltir yr awr yn dod i rym 25.02.19 - Ffordd Dosbarth 2 B4354 - o'r 30 milltir yr awr presennol ger Fferm Brynhyfryd, Chwilog, i gyfeiriad y gogledd-orllewin am bellter o 414 metr. **Arwyddion wedi cael ei gosod erbyn y cyfarfod.**
- iii) Cau'r ffordd Dosbarth III gyferbyn â Ty'n Llan ac Eglwys Sant Garmon, Llanarmon. Gwaharddiad trafndiaeth trwodd dros dro, o'r 18.03.19 am

2/3 diwrnod er mwyn galluogi i Beirianwyr Openreach gael mynediad brys i adfer gwasanaeth cwsmer cyfagos. **Derbyn.**

- iv) **Cefnogaeth ariannu ar gael yn 2019/20** - canllaw a ffurflen gais sy'n ymwneud â chefnogaeth Llywodraeth Cymru, sydd ar gael yn 2019-20. Mae ar gyfer sefydlu cyd-drefniadau ar gyfer pedair thema craidd, sef **ymgysylltu â'r gymuned, cynyddu cyfranogiad dinasyddion ac ymgysylltu â democratiaeth leol, a gweithio ar y cyd i ddarparu gwasanaethau.** Mae thema gweithio ar y cyd i ddarparu gwasanaethau wedi'i ehangu yn 2019-20 i gynnwys **ystyried sgôp rhannu swyddogaethau cefn swyddfa.** Derbyn er gwybodaeth.

7. **Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol - Chwefror 2019.** - Adran 13 sydd yn berthnasol i Gynghorau Tref a Chymuned ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019/20. **Derbyn er gwybodaeth.**

8. **Cyngor Gwynedd - ceisiadau cynllunio yn y gymuned**

- a. Cais Rhif C19/0291/41/LL - Estyniad cefn: 22, Ty'n Rhos, Chwilog. **Cefnogi.**
- b. Cais Rhif C19/0300/41/LL - Cais llawn i godi ty preswyl ynghyd a gwaith cysylltiol -Lleoliad: Stad Cae Capel, Chwilog, Pwllheli, Gwynedd. **Cefnogi.**

9. Lwfansau Cynghorydd rhwng Ebrill 2018-Mawrth 2019; pawb wedi llofnodi rwan.

10. **Materion yn y gymuned.**

Llanarmon

Llanystumdwy

Mainc ar y llwybr o Lanystumdwy i Gricieth ger Lodge Ynysgain.

Y Clerc wedi cysylltu hefo Mr Dave Smith, Ymddiriedolaeth Genedlaethol ac wedi ei hysbysu ein bod yn ffafrio'r safle ger y coed. Mae wedi cadarnhau, y bydd yn iawn i ni osod y fainc yn y lleoliad yma, ac y byddai'n rhaid i ni gytuno ar unrhyw waith y byddai'n digwydd ar ei tir, ond nad oes angen cytundeb ffurfiol. Mae hefyd wedi cytuno i ni osod mainc ddur, fel ag y cytunwyd yn ein cyfarfod diwethaf, gan gwmni David Ogilvy Engineering, sef mainc Anti-Vandal KC mewn lliw du.

Mae dau faint ar gael,

1500 mm mewn hyd yn £645.00 + TAW (4" a 11 modfedd)

1800 mm mewn hyd yn £693.00 + TAW (5.9" a 10 modfedd)

'Bolt down kit to secure bench to a hard standing' - £9.50 + TAW

Pris ar gyfer danfon yw

1 mainc - £145.00 + TAW

2 fainc - £190.00 + TAW

Dyma yw'r disgrifiad am y fainc:-

"we manufacture all from steel, hot dip galvanize for weather and corrosion protection, then wet paint in our 2-pack acrylic paint system in your colour of choice. They are virtually vandal proof, maintenance free and come with our 25-year guarantee. All our products are CE and ISO 9001 certified".

Y Clerc hefyd wedi cysylltu hefo Mr David Merfyn Griffith, Archwiliwr Gwaith Gofal a Stryd Dwyfor, sydd wedi cadarnhau nad oedd ganddo wrthwynebiad i'r lleoliad ger y coed, cyn belled a bod mwy na 1.2 medr o le pasio yn cael ei adael i ddefnyddwyr y llwybr. Roedd hefyd yn dweud os oeddem yn meddwl tyllu i fewn i'r wal mi fyddai hyn yn gwneud siwr bod y fainc ddigon pell oddi wrth y llwybr.

Y Clerc hefyd wedi anfon ffurflen S115 ar gyfer y ddwy fainc, i Cyngor Gwynedd er mwyn cael y drwydded i'w gosod.

Penderfynwyd gofyn i dri contractwr roi pris i ni am wneud y gwaith o wneud sylfaen i'r fainc, erbyn ein cyfarfod nesaf, sef Atkins Groundworks Ltd., Mr D.E. Williams, Encil y Coed, a Cybi Cyf. Trefnu i gyfarfod Dave Smith a Merfyn Griffith ar y safle, i drafod yn union beth sydd angen ei wneud, ac i drafod os oes angen trefnu i gael rheolaeth traffig yno tra fydd y gwaith yn cael ei wneud. Penderfynwyd hefyd i brynu'r ddwy fainc fwyaf, a'r offer i'w gosod yn saff yn y llawr.

Wal maes parcio Llanystumdwy wedi dymchwel –ymholiadau wedi cael ei gwneud ynglyn â pham nad oedd y wal wedi cael ei thrwsio. Y Cynghorydd Aled Evans eisioes wedi cysylltu hefo Cartrefi Cymunedol Gwynedd, ac roeddent wedi cadarnhau ei bod wedi cyfeirio'r mater ymlaen i'r Adran Rheoli Tir. Y Clerc hefyd wedi anfon llythyr atynt i dynnu sylw at y mater, a'r ffaith ei bod wedi dymchwel ers peth amser, ac angen ei thrwsio. **Derbyn.**

Mynwent Newydd Llanystumdwy – nodwyd fod y Clerc wedi cysylltu hefo Mr Gwilym Thomas, Trewerin, Chwilog, a'i fod wedi cytuno i fod yn aelod i gynrychioli Chwilog a'r ardal i gynyddu nifer yr aelodau ar y Pwyllgor.

Rhoslan /Ynys

Chwilog

- Mainc newydd yng nghanol Chwilog. Parhau i aros penderfyniad ynglyn â mainc Llanystumdwy er mwyn delio hefo'r ddwy ar yr un adeg. Y Clerc wedi derbyn ffurflen gais S115.
- Safle bws ym Mhenygroes Llanystumdwy ar draws y lon i'r garej. Clerc wedi cysylltu hefo Cyngor Gwynedd i ofyn am roi arwydd 'safle bws' a llinellau melyn. Llythyr wedi ei dderbyn gan Mr Iwan ap Trefor, Uwch Beiriannydd Traffig yn dweud nad oedd y safle yn addas o ran diogelwch i roi safle bws. Dywedodd:-

"Yn ystod y gwaith adeiladu'r A497 cafwyd nifer o drafodaethau mewn perthynas â'r mater. Y farn ar yr adeg oedd ni ddylai'r lleoliad yma cael ei neilltuo fel safle bws oherwydd pryderon diogelwch. O ganlyniad i hyn crëwyd safle bws ar y B4354 ar ôl y gyffordd gyda'r A497". **Derbyn**

- Bin baw cwn – cais i gael bin yng ngheg Lon y Fynwent. Bagiau baw cwn yn cael ei rhoi ym miniau'r fynwent sy'n peri gofid a nid oes bin baw cwn arall yn ymyl. Y Clerc wedi anfon llythyr i Cyngor Gwynedd, ac wedi trafod y mater hefo Mr Alan Hughes, Warden Gorfodaeth Stryd. Roedd yn dweud fod eu cyllid ar gyfer gwasanaethu biniau baw ci wedi cael ei wario ac felly byddai'n rhaid i bob cais gael ei gysidro'n ofalus cyn ei cyfiawnhau. Fe wnaeth holi tybed a fyddai'r Cyngor Cymuned yn fodlon talu i'w wasanaethu, sef tua £3.50 i'w wagio bob tro? Cytunwyd i barhau i wneud ymholiadau, ac i weld os byddai

modd ei wagio tua unwaith y mis. Y Clerc wedi cysylltu hefo Mr Peter Simpson yr Uwch Reolwr, ac nid yw wedi ymateb eto.

- Safle bws Maes Myrddin, Chwilog- y Clerc wedi cysylltu hefo'r Cadeirydd ar ol sylwi fod darn pren o'r safle bws, ar y gongl yn gwynebu'r lon fawr, yn hongian i lawr, ac angen ei drwsio -roedd y gwydr hefyd yn edrych fel pebyddai yn syrthio. Cytunwyd i gysylltu â Mr D.E. Williams, Llithfaen sydd yn arfer ei trwsio, i wneud y gwaith, rhag ofn iddo falu'n waeth, neu greu damwain. **Mae'r gwaith wedi cael ei wneud.**
- Swyddfa Bost - y Clerc wedi ysgrifennu atynt yn holi pam fod y swyddfa bost ar gau ambell ddiwrnod, ac wedi cau am wythnos un tro. Nodwyd fod hyn yn creu cryn anhwylustod i'r cyhoedd, sydd yn dibynnu ar y gwasanaeth yn y pentref. Heb dderbyn ateb eto.

Pencaenewydd/Sardis

Y lon rhwng Drofa, at Tan Llyn, Pencaenewydd, - cwynion wedi cael ei derbyn yn dweud fod yna nifer o goed peryglus ar hyd y lon, a bod un goeden wedi torri, ond heb ddisgyn eto.

Dywedwyd hefyd fod llawer o 'fwd' ar hyd ochrau'r lon yma, a gofynnwyd i'r Clerc wneud ymholiadau i drefnu glanhau'r lon. **Y Clerc wedi anfon cais i'r Adran Priffyrdd, ac yn disgwyl ymateb.**

Llangybi

- Llwybrau Pont Merchaid a Garn Pentyrch - Clerc wedi anfon e-bost at Mr Dewi Owen, Uwch Swyddog Hawliau Tramwy, i ddweud mai y farn gyffredinol oedd gobeithio cael trefn ar **Lwybr Pont y Merchaid**, gyntaf, a hynny'n weddol fuan, ac mai rhywbeth ychwanegol i'r dyfodol fyddai yr un ger Pentyrch Isaf/Maenllwyd.

Nodwyd hefyd y byddai cynnal unrhyw waith ar Lwybr Pont y Merchaid yn gaffaeliad mawr pe byddai modd ei gael yn barod cyn yr haf yma, ac nid oeddent eisiau i'r llwybr arall fod yn reswm i ddal y mater yma'n nol.

Derbyniwyd ymateb gan Mr Dewi Owen, yn dweud ei fod wedi cael gair efo'r perchennog tir a'i fod wedi cytuno ei bod yn iawn iddo wneud gwaith ar y llwybr. Dywedodd hefyd ei fod wedi ail gerdded y llwybr i geisio gweld beth sydd angen i'w wneud, a bod union rediad y llwybr yn anodd ei ddilyn. Cadarnhaodd hefyd ei fod wedi trefnu i gyfarfod contractwr i gael pris i dorri llystyfiant yn gyntaf, cyn iddo drefnu gwaith i drwsio'r gamfa ger Ffynnon Gybi ar lwybr ben clawdd sydd yn arwain i bont Merchaid.

Fe wnaeth hefyd son mai peth arall oedd yn mynd i godi os oedd am wella'r llwybr yma ydyw mynediad ger yr ysgol gynradd, oherwydd roedd clo ar y giât rhai misoedd yn ôl. Un ffordd o gwmpas y broblem o gael llwybr yn mynd trwy iard yr ysgol ydyw i'w wyro, ond fod angen caniatâd y perchennog tir. **Penderfynwyd derbyn y sylwadau a chadw golwg ar y sefyllfa.**

11. Gwaith ar y llwybrau, Ebrill 2019 ymlaen.

- a. Llwybr swyddogol o Ffynnon Cybi i ben Garn Bentyrch, un toriad.
- b. Llwybr dan bont y rheilffordd i'r traeth yn Afonwen, dau doriad.
- c. Llwybr heibio Ynysgain Bach hyd at bont y rheilffordd, dau doriad.
- ch. Llwybr o'r ffordd fawr i fyny at fythynnod Tŷ Newydd, dau doriad.
- d. Llwybr Clawdd Llanw o Bontfechan dros y rheilffordd am Ty'n Morfa, dau doriad.
- dd. Ceg y llwybr ar hen ffordd Abercin, ochr y pentref i'r ffordd osgoi.
- e. Cadw safle bedd D Lloyd George yn daclus yn ystod y tymor.
 - *Penderfynwyd gofyn wrth Mr Gareth Jones, Caethro wneud y gwaith unwaith eto am y flwyddyn.*
- f. Cytundeb torri Cae Chwarae Llanybi.
 - *Cytundeb wedi ei wneud llynedd am 3 mlynedd o'r 1af Ebrill 2018 ymlaen, hefo Mr Clifford Hughes.*

Llwybrau rhwng rhwng 'a - dd'-y Clerc i anfon llythyr at y contractwyr isod, ac i gynnig pris am wneud y gwhanol lwybrau am y flwyddyn, a phris arwahan ar gyfer gwneud contract am 3 mlynedd. Roedd angen iddynt gynnwys ei tsysgrif yswiriant cyfredol i wneud y math yma o waith hefyd.

Atkins Groundworks Ltd., Llanarmon;

Mr Clifford Hughes, Llanybi;

Criccieth Cleaning Ltd., Cricieth;

Trefn, Llanystumdwy;

Mr Emyr Jones, Glanfa, Llanybi,

Mr D.E. Williams, Encil y Coed, Llithfaen.

Materion Ariannol

12. Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol. Y Clerc yn nodi faint o arian sydd yn y tri cyfrif, gan ddangos cyfrifon excel cyfredol, a'r dogfennau banc diweddaraf. Fe eglurwyd ein bod angen talu bil am Wifi ar gyfer Neuadd Chwilog, ar ol derbyn bil ganddynt, ac nid oes peryg i'r Cyngor fynd i ddyled. Penderfynwyd derbyn yr adroddiad.

O Ddrws i Drws

Cais am ariannu cynllun i ddanfoni pobl i'r feddygfa leol. Petai O Ddrws i Ddrws yn derbyn swm o £500 gan y Cyngor, am flwyddyn gyfan, bydden nhw wedyn yn gallu cludo pobl i'r feddygfa. Bydden nhw wedyn yn gofyn i'r teithiwr am, tua £2 y pen. Yn ystod y flwyddyn beilot byddent yn cadw cofnod o rif y defnyddwyr, unrhyw broblemau, neu unrhyw beth allent ei wneud yn well. Byddent hefyd yn gwybod erbyn diwedd y flwyddyn, faint yw cost gwirioneddol gwneud hyn - gallai fod yn llai neu'n fwy.

Byddai pobl yn ffonio O Ddrws i Ddrws (gan roi 24 awr o rybudd os yn bosib) a byddai O Ddrws i Ddrws yn eu danfon a dod a nhw adre. **Penderfynwyd cytuno i gyfrannu £500.00 tuag at y gost, am flwyddyn, a gofyn i'r Clerc wneud ymholiadau tybed a fyddai'n bosib cludo defnyddwyr i Ysbyty Bryn Beryl neu Ysbyty Alltwen, pebyddai galw am hynny.**

Delwedd

O Ebrill 2019, mae codiad o 2% yn y costau cynhaliaeth.

Golyga hyn godiad o £25.99 am y gynhaliaeth flynyddol, sy'n gweithio allan fel £2.16 y mis yn ychwanegol. Roedd pris Delwedd llynedd yn £462.47, ac eleni hefo TAW yn £493.66. Cytunwyd i'w dalu drwy BACS mis Ebrill – y bil wedi cyrraedd 01.04.19 ar ol gwneud y rhaglen.

Archwiliad Mewnol Cyfrifon 2018-19 – wedi derbyn ffurflen i'w chwblhau, ac angen cysylltu hefo Ms Luned Fón Jones, Rheolwr Archwilio, Cyngor Gwynedd i'w hysbysu o pryd fydd y cyfrifon a'r dogfennau perthnasol yn barod ar gyfer cael ei archwilio. Bydd angen cael y cyfrifon yn barod erbyn y cyfarfod blynyddol ar 2 o Fai 2019. Derbyn.

Bil Swyddfa Archwilio Cymru.

Derbyniwyd ateb gan Mr Deryck Evans, Rheolwr Tîm Technegol, Llywodraeth Leol, Swyddfa Archwilio Cymru ar 26.03.19 yn dweud fod y bil yn gywir, ond ei bod wedi codi £4.00 yn ormod arnom am archwiliad 2017/2018, a bod y swm hwnnw'n mynd i gael ei roi fel credyd ar y bil cyfredol.

Dyma ddarn o'r e-bost oedd yn rhoi y rheswm am y cynnydd yn y bil:-

“Bydd y ffi archwilio yn amrywio o flwyddyn i flwyddyn gan ddibynnu ar faint o waith y mae'n rhaid i'r archwilwyr ei wneud. Bydd hyn yn cynnwys amser ychwanegol a fydd ei angen i baratoi gohebiaeth ac ymatebion adolygiad a/neu baratoi barnau amodol ac adroddiadau archwilio ar gyfer cynghorau. Ar gyfer archwiliad 2017-18, nododd BDO nifer bach o faterion a bu'n rhaid iddynt gysylltu â chi i gael eglurhad yn eu cylch. Roedd y rhain yn cynnwys eglurhad o ddibenion cronfeydd wrth gefn. Gwnaeth BDO gais am yr wybodaeth hon wrth anfon y pecyn archwilio cychwynnol atoch. Nododd BDO hefyd nad oedd y Cyngor wedi defnyddio ei bwerau statudol yn briodol ac adroddwyd am hyn i'r cyngor.

Oherwydd graddfa fechan y cyngor a'r amser a gymerodd y gwaith archwilio craidd, gall gwaith ychwanegol o'r fath arwain at ganran sylweddol o gynnydd i'r ffi archwilio. Er hynny, mae'r cynnydd gwirioneddol i'r ffi yn fach mewn termau absoliwt.”

Felly, fe gysylltodd y Clerc hefo'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd i weld beth oedd ei barn ar y mater, ac fe benderfynwyd talu fel â ganlyn, oherwydd ei bod yn ddiwedd y flwyddyn ariannol ar 31.03.19:-

£

393.75 - Bil llawn

150.00 – llai sic wnaed ar 3ydd Ionawr 2019 (100998)

4.00 – credyd o flwyddyn 2017/18

239.75 – Balans i'w dalu drwy BACS

18. Anfonebau angen eu talu:

Enw	Rheswm	Pris £	TAW £	Cyfanswm £	Taliad BACS
Swyddfa Archwilio Cymru	Archwilio allannol	393.75		Wedi gwneud taliad sic am £150.00 fis 03.01.19,(sic rhif 100998)	

				Llai credyd o £4.00 o fil 2017/18 Balans o <u>239.75</u> ar ol	BACS- talwyd 31.03.19 gyda chaniatad y Cadeirydd a'r Is- gadeirydd
Cymdeithas Adloniant Pencaenewydd	Wifi	247.72 (cynnwys costau gosod a mis cyntaf tan 28.02.19)		247.72	BACS Cyfrif budd cymunedol
Capel Pencaenewydd	3 cyfarfod 6.12.18 / 03.01.19 07.02.19	45.00	-	45.00	BACS
D.E.Williams, Encil y Coed,	Atgyweirio lloches bws Chwilog	50.00	10.00	60.00 (rhif 1205)	BACS
Delwedd	Costau lletya blynyddol a chynhaliath gwefan y Cyngor	411.38	82.28	493.66 (Cyngor Llanystumdwy 003)	BACS

Cyflog mis Mawrth 2019 y Clerc i'w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM

Enw/Rheswm	Swm £	Cyfanswm Taliad net £	Taliad siec rhif:-
Cyflog sylfaenol y Clerc, Mawrth 2019 35 awr x £9.808 =	343.28-llai treth £68.60	<u>274.68</u>	101118
Cyllid a Thollau EM Treth ar enillion y Clerc Mawrth 2019	343.00 x 20% = £68.60	<u>68.60</u>	101119
Costau'r Clerc Mawrth 2019	£16.61	<u>16.61</u>	101120

**Trwy ganiatad y Cadeirydd:-

13. Gofynnwyd i'r Clerc gysylltu hefo Ysgrifennydd Neuadd Chwilog, i holi am ddiweddariad ar sefyllfa'r Wifi yno.

It is possible to get an English translation of any minute, contact the Clerk.